

GAZETA DE TRANSILVANIA.

ANUL (CU PREANALTA VOIE.)

AL VIII-LEA.

N^{ro} 6.

Brashov, 18. Januarie.

1845.

Gazeta de Transilvania este de doz ori mi Фіція одатъ не сентътъвъ. Прецъ дор есте не апа дитре 8 фіорині (24 долъдери) дъ азаръ ми 7 фіоринъ аринт дъ Брашов.
Prezentarea se face дъ Брашов ла Редакціе саз ла Editoria, iar дъ азаръ не ла н. н. поще кшм ми ла Dnăul prietenі корреспонденту аі пощри дъ Бистриці ла D. лирар I. Romanov et Komp.

АРТИКОЛ ДНЧЕНПТОРІС.

Depinderile trzneni (џимнастика).

џимнастикъ дъ фоеіе политикъ чине аџ маі въздетъ? Да, центръ къ ох че рѣџ поате политика възловосла, сльъвогел, пензтинчосел!

Де кънд рецеле Прѣсіеі дхвърдншъ идея къ депиндериле трзнені дъ ввакъл постръ нѣіе де кзм нъ стаџ дъ птсвръ кзмшпнѣ къ дкордата ми преадкордата деприндере ми дешентаре а птерізор мншш ми къ се чере неапърат, ка съ не редакторчел ла пиделе челе векі маі възрос а атепнелор ми а романелор, карі ачеріа мншшде, дар депиндеа ми трзвреле дъ феліпріме де кнзпрі, де атнш џимнастика днченп ашш къдига за феліш де опиніе пвльікъ деалягел ми латъа Еспонеі. Vedem o mădime де кърш ми жврале реконтънд къ тот deadness депиндериле трзнелъ ка о kondiție неапъратъ а търіеі сълеленш, ми поі дн партене крелем къ аџ тоатъ дрептате а фаче ачаеста; центръ ачаеа, ка ми поі съ нъ релнелм нѣіе дъ прівінда ачаеста де пропъшреле презентелъ, скоатем ачі аспра зісеі матерей пзмаі кътева ideі дн челе мълте не каре ле vedem мьндисе дъ тоате пьрде.

Пълъ акша стріга пзмаі мораліш къ сълем о ценерацие корчнѣ ми мъл стрікатъ, ла каре ми авеа дрептате; центръ къ дъ адевр релшнеле поастре соціале възек атъта стрібчнеле моралъ, атъта ашвере а характерелъ ми атъта пердере а възелъі кьтре чнсте ми оменіе, дъ кът пшчнеле пиде а зпор характере маі соліде ми маі ресектабиле не даџ дрептълъ къ ле прівнш пзмаі ка не пиде рарігнш, кънд де алъ парте дъм песте ми ш ми мліоане оамені не карі ори кшм дъ веі есаміа, маі ла зршъ афлі, къ еі паз дъ сіне пттереа де а се фаче възі, дар нѣіе рѣі нъ сълт прн прео епердн дъскетъ дор, чі пзмаі прн пиделе аттора, адекъ еі паз нѣіе за характер не кзм леаџ зіе зп філософ а врелізор поастре, ми ачаеста есте воала чеа маі греа а оменіеі.

Съ мълш не мораліш. Ноі ми трзпоше аш ажне а фі о ценерацие стрікатъ

маі възрос чеі дела ораше тарі, молешнш, мьнзеі, къ о колетнше а трзнелъ фреждъ. дпкркатъ дндатъ дела ващере къ о мше де сентъде де воале. Іатъ дль къ дъ зітеле поастре черкъм а не релане прн сістеме възьтоаре де мншш: анъ рече, ваіе де аер, ваіе рѣсеаскъ, пзмаі ка съ не релътрнм кътева. Есте дль преа трзнелъ. Трзвнша съ прелътнш е прлвн, центръ ка съ се факъ кьрват. Система еднациеі дн зітеле поастре порнеге днтр'о пьрере фоарте скьачнать, ка ми кзм пзмаі оставелъ і сар кьвені съ фіе валос, цешл, таре, сьверіторіс де ори каре кшмштрі але тімнелъ; ка ми кшм пзмаі месерашнш ар авеа трзвншгъ де оае маі данене, де вше маі възлоасе ми дкордате, — дъ време че џимнашле поастре аџ зітат дн сістеме дншветереі дор токма ачела рам ал депиндерілор, дела каре шаз лъат пштеле ми аша пшреле аџ релас іронеі. џимнашлор нъ ле маі пасъ дакъ тіпернш нтръ ми ес къ фадъ палідъ ми сьвернелъ ми къ трзнел възловос: декліна съ шде дн кап, къ атъта ми аџ фьклет даторіа. Релшнелі трзнел неформат ми некрескет, пзмаі съ възлоаскъ не кшншліаа, де трп че не пасъ? Іатъ сістеме дль кареа неам некрескет ноі пълъ акша тіперетъ. Дар ачаеста нъ поате мерце тот аша. Нзмаі дъ трзш ресективне таре, поате локш за сълел іаршш таре; іар дъ трзврн възловосе (азаръ де преа пшчнеле пиде) дхкл дхкт есте възлав, саз чел пшнш мьрел. Съ нъ зігш, кьккъ дъ мшеа еспрнтвалъ авем а днлішн о сьшъ шаре де даторнше, не каре пзмаі сълелете локшгоаре дъ трзврн тарі ми сльтоасе ле пот днлішн, центръ ачаеа еі де неапъратъ трзвншгъ, ка деоволтаре ми дхтріреа трзнелъ съ о прншн де kondiție неапъратъ а еднациеі.

Năgia францозеаскъ пълъ ла Rousseau депенесе о năgie молешнш, възлоасе, фемелатъ ми аџндатъ дъ поіааа тьтзрор десфрълрлор, апрошндисе кьтре о епндере тоталъ. Воаледе морале се мьндиср дхтр атъта, кът еде се стрезвраръ пълъ ми дъ сьнчеле шнел пьрдн дн локшторіе дела таръ; зртеле ачелора тірлвекъ пълъ ми асгълі дхкл ачелел пшш. Центръ къ дъ адевр аша пшнша гаџ

лаптери а преарашадиор ши преактиваци-
лор франдези, че есте еа маї пълт де кът о
трест ретъшицъ а векеї молешири ши а дес-
фъръриор тръпещи амеїде прип о кокетъ
рип пе кареа стрикъчиене ваекъриор а фъ-
кт'о'о де модъ ши де леде? Аша есте, пагїа
франдез ера стрикатъ ши анзеъ ши ста апрѳ-
не де моръпътъ съ морал; дитра'ачеа се
скълъ Рѳсо ши проклатъ сїстема едъкадїеї
патрале. Гласъ лѳї ресънъ дѳї зрекїле мша-
тора; маї въртос чеї марї аї пагїеї, кърор
лекдїа ле сѳпа маї таре, зрмаръ къ тот деа-
дїнска регълелор лѳї. Асъ остепелеле лѳї
Рѳсо пѳ ѳвсеръ дѳкоронате къ ресълтателе
дорїте, атъ пентрѳ къ сїстема лѳї мшдї пѳ
о дѳделасеръ вїне, кїт ши пентрѳ къ аче-
еашї дѳ оарешваре прївїдї преа ера сїлїтъ
ши дѳкордатъ; тотъш птернїкълъ съдъ глас
фолосї атъга, къ децентъ ши рекїемъ пе
пагїе дїп дръмълъ знеї кълтерї амеїдоаре ши
згїгътоаре. Че е дрент, децентареа дїп сомп
тресе дѳ зрмъшї о сгдсїреї кшпїлїтъ, дїп
прїчїпъ къ воала ваекълї гръмъдїсе атъга
сїзркъчиене згїгътоаре де сълелете, дѳ кѳт
прекъш поквїреа матерїлор вълакїпче пѳ се
поате дѳтъшпїла фъръ де флакърї ши кѳтре-
птер де пълънт, аша нїчї франдезиї пѳ пѳтеа
ешї дїп порошл деценерациеї дѳтр'о атмо-
сѳеръ моралъ маї къратъ, де кѳт пѳмал прип
о мїшкаре фрїоасъ, върълтоаре де сълелете.
Дѳтр'ачеа пагїа се десметечеї ши арътї дѳ
окїї Еуропеї фоарте стрълъчїт чеа че поате
пѳтереа згїп попор, каре аз скѳтарат ланцъ-
рїле молїчиенеї ши аз порпїт пе о кале че-
ррѳт де мїптеа чеа сълътоасъ ши де сїмдъл
чел дрент аз оменїеї.

Дрѳмълъ пе каре зъмларъ франдезиї дѳ
ваекълъ трекеъ, лѳаз черкат ши алте попоаре
маї марї ши маї пъръпте; дѳсѳ вай, къ ачеа
осеїре, къ вїеле дїп ачелета нїчї пълъ дѳ
зїоа де асълъї п'аъ пѳтере сълелетаскъ де
ажїне, пентрѳ ка съ пъръїсакъ кѳїле молї-
чиенеї! Дѳ ваекърїле трекеѳе, кѳнд ѳїеш-
каре пагїе авеа съ ши апере алтарїклъ, натра
ши естїда са къ армеле дѳ пълъ, прип зр-
таре къ брадъл ши къ пентлѳ, ера лѳкрѳ
преа-фїреск дакъ фелїсрїтеле депрїндерї трѳ-
пещї ажѳсеръ о трѳзїндъ пеапъратъ; къ-
лърїгълъ, лѳпѳатълъ, сѳдетатълъ, аръкатълъ къ
працїа, лѳпѳатълъ, тоате ачестеа ле депрїндеаъ
оатенїї дїп прѳлчїе. — Ваекърїле ресоаїелор
лъръаре аз анзе, дѳсѳ къ эле с'аъ дѳс парте
таре ши дѳхълъ ресвоїос ши ероїк, ши асълъї
ажѳсеръш къ мшдїї алтѳелїї къ пълъла-
реде дѳтрѳї, съ пѳ шїп зъмла пе пїчїоаре,
де апъ съ пе їеа амеделї ши ла ведеаре ар-
мелор съ пѳ шїп дѳ каре згїгї съ пе
акъндѳм.

TRANSILVANIA.

Клѳж, 21. Іанварїе. М. Са вѳдъва дѳ-
пърътеасъ Каролїна Авъгста, патрона преа-
лѳатъ а маї мѳлтор їнстїтѳте фълкътоаре де
вїне, прип зрмаре протегътоаре ши а дѳсо-
дїреї де даме повїле дїп клѳпїтала Трансїлва-
нїеї пентрѳ дѳаїстареа вїнеклї компн, се мї-
лѳстїнї прип о скрїсоаре а колтесеї Лажандкї
дїп 8. але ачестеа дѳдрѳнтатъ кѳтре вѳдъва

варопълъї Іожїка, кареа есте дїректрїчеа пѳ-
пїтеї дѳсодїрї, а дѳрѳї 2000 фр. м. к. пентрѳ
каса де їндустрїе а сѳрѳачїлор дїп зїда
Мълъшѳрълї къ ачел адаос, ка їнтересеа
ачестор ванї съ крескъ ла клѳпїтамъ, пълъ
кѳнд ва ажїпче ла атѳта, ка дїп їнтересеа
лѳї ши а чѳлор ванете че се вор маї аѳпа,
съ се поатъ коперї тоате трѳзїндѳеле де пе-
сте ап а пѳмїтеї касе де сѳрѳачї. — М. Са
адекъ вѳзъ дїп сокотелеле че і се аїдерпеа
дѳ тот авла, къ де ши ачест їнстїтѳт дѳнъ
о остепелѳт де 21 ані, аратъ ресълтате фаво-
рѳвалїе, де времѳ че сѳрѳачїї пе мълъг оѳлѳ
де локїт аз акъш ши каса лор де лѳкрат,
ши о грѳдїлѳ ларгъ пентрѳ мѳсїнї; къ тѳте
ачестеа сїпеселе челе де тоате зїлеле дѳкѳ
пѳ ера асекърате, фїнд къ венїтрїле пѳмї-
тѳлѳї їнстїтѳт прѳвенїтоаре дїп дареа дѳ
арендъ а вѳлор ши а пїкоалеї де потат, а
звор касе че се афлѳ дѳ грѳдїлѳ, прекъш
ши дїп прѳдѳптеле че се гѳтескъ дѳ каса сѳ-
рѳачїлор, атърѳт дела маї мѳлте дѳпрѳїсѳ-
рѳрї фаворѳвалїе саъ пѳфаворѳвалїе; де алтъ
парте їарпн вѳзъ, къ вѳпъръл протекторї-
лор зїсълъї їнстїтѳт пе зї че мерѳе, се тот
дѳпѳгїнеазъ, аша дар М. Са дѳшї арътї дѳ-
рїнда дѳтрѳколо, ка дѳсодїреа съ се сїлїа-
скъ ашї кѳшїга зп капїтал лѳмърїт, дїп а
кѳрѳї їнтересе съ се поатъ коперї трѳзїндѳ-
еле челе пеапърате де тоате зїлеле, прип
зрмаре ка съ се асекъре вїторїклъ ачестѳї
їнстїтѳт атѳт де фолосїторїѳ. Фїеїї прїмїтѳ
вїнеѳачереа дѳаїстѳеа лѳї Дѳпѳгїдѳ!

Дѳ сѳталъ Вац, — компїтатълъ Клѳжклѳї —
зп преот ромълескъ дѳ 11. Іанварїе лѳвї къ
о пентрѳ дѳ кап пе о фемеїе попоратъ а
са, кареа фїнд кѳрѳїсѳмърѳсѳ, дѳ черсео о
даторїе де зп фїорїнъ че авеа ла сѳпїгїа са
пе вѳзѳ, дѳ кѳт пѳпорочїте де лок кѳзъ
шоарѳт, лїнсїнд пе дѳѳ ѳѳїдѳе орѳане де
пѳлъ ши пе зп дѳїос вѳрват де согїе. Пе
преотълъ, каре прип о асѳѳелїѳ де фантъ хо-
дѳаскъ се десврѳкѳ де вѳза дѳлатѳїеї салѳ дре-
гъторїї, попорелїї пѳ лїнсїрѳ а'л прїнде, ши
а'л аръка дѳ темпїда компїтатѳлѳї, знде дѳшї
аѳѳѳантъ акъш кѳвенїта са пѳѳѳанѳт.

(Erd. Hir.)

BUNGARIA.

Пѳща. Дѳхълъ де їндустрїе се мїшкъ
дѳ тоате пърдїле; дѳ тоате згїгїрїле се
ворѳеще десїре рѳдїкарѳеа фаврїчелор пѳлъ.
Дѳ тїмпърїле челе маї де кървнд се кон-
стїтѳѳ о дѳсодїре, каре акъш аз ши адепѳт
зпа сѳтѳ ши фїорїнї ард., ши пълъ ла сѳлѳр-
пїтѳлъ лѳї Івнїе дїп авлѳ ачестѳа арѳ съ аѳне
апропѳе ла зп мїлїон к. м. Скопѳа дѳсо-
дїреї есте а ажѳта пе фабрїкандїї дѳтрѳпрї-
зеторїї ши пе чеї че пѳмал ванїї дѳ рѳгїнѳ
дела дѳтрѳпрїндерї; звор асемеѳеа лї се вор
да ванї дѳаїпте, ка сѳшїї дѳсѳѳѳе челе де
трѳзїндъ пентрѳ месерїа лор. Ванїї лї се вор
дѳпърѳмѳта кѳте къ 6 ла сѳтѳ. — Дѳ челе
маї мѳлте прѳвълїї аз ши дѳчѳпѳт а се пѳ-
не тїглѳл: „honi“ (патрїотїк) пе пѳрѳѳрї.
Дѳ кореспондѳнт фѳче рефлѳексїа, къ е вїне,
кѳткъ клѳпътрѳторїї пѳ чер ши о карте де
вотез клѳпъ кѳшпъръ врео марѳѳ асѳѳелїѳ

вотезатъ; кѣчи атѣчи асемenea чертѣикате апевое с'ар птева д'фортента къ адевърл.

АВСТРІА.

Віена, 10. Іануаріе. О хътъшларе паръ дъ кьши оарте ларг де воритъ дн черкьрле челе маі пале, ші тодеодатъ ші довадъ кът де страшик се пѣске асїле мїлітаре дн Австріа. Ы офїгер тіпер се асла дн рапорт де атор къ фетїда графьлї де *** каре трїа ка генерал дн пенсіе ла Віена. Днтрѣна де зїле генералл, ка пѣрїнте кіант ла сіне пе офїгерл, каре фъчае вѣрте фетїдеї сале, шїла днтрѣн: де есте ел дн старе а депне кзвенїта казїе че се чере ла днсвараеа офїдерлор свааатернї? Пегїторїл каре се вѣзъ днхїтанат прїа ачаестъ днтрѣваре пѣрїндеаскъ, грѣвї пѣмаї де кът а адъче черѣта сватъ де шесе мї фїорїнї; генералл днпъ прїїмереа ачестор ванї дн аскерї, къ де шї акѣм нїмїк іар маї ста дн кале пентрѣ дншїанїреа дорїндеї сале, къ тоате ачесте ар маї авеа а аїдеїта тіпї де зї ап, кѣчи аївміте релѣзїї фамїліаре пѣл іартъ а ле фаче пѣта акѣма. Ванї деокамдатъ ретасерѣ дн шїпа генераллї, знде се кредеа а фї ашезандї оарте віне. Днтрѣчева планл ачест' де късѣторїе днпъ кътѣва време се ретсвѣрї шї офїгерл се трасе дн дѣрїпнт. Дар деспре челе шесе мї фїорїнї нїчї се маї помевї. Тїперл офїгер аїдепті, сѣ се дншїанеаскъ аїл, кїдетѣнд къ свѣлїда ачеза пѣ ва фї зѣкѣт фѣрѣ интерес шї къ поате генералл днанд'о кзїва днпрїмѣт, прїи о черере неаїдептант а ванїлор пѣмїдї ар птева венї дн копѣсїе. Днпъ днкеїереа апѣлї офїгерл адъче генераллї аїнїте деспре ванї депнї; днсѣ чїне е дн старе а дескрїе зѣпѣчїреа тіперлї, кїнд генералл дн днфортѣ къ тоїла чел маї аспрѣ, къ ел пѣ вреа сѣ шїе нїмїк деспре овїагїїде де Стат дн каре фѣсесе даїї ванї, шї дн атеїнїдѣ офїдерлї тодеодатъ къ попреалт шї къ шандѣ, ва шї къ каса де пѣвнї. Дар фїнд къ офїгерл пѣ се авате дела дреапта са черере, лѣкрл се фаче кзносект дн кшїталт шї девїне шї ла зрекїле мїнїстрлї де ресвоїѣ, каре кіант пѣ генерал ла сіне къ скоп ка сѣл днпаче шї сѣ днкзїнїєре зї скандал, каре маї тѣрїї тот с'аѣ днфїндат. Дар фїнд къ генералл ретѣне пе лѣпѣ контра-зїчереа са шї се дншїе а депне шї жѣрїмѣтлї че се чере прїи лѣпї, аша пѣрїторїл офїгерл дн зрїа депвнерї жѣрїтѣпѣтлї дн партеа генераллї пѣкрат, се дїерїе дн лїста офїдерлор армадїеї шї ка зї калѣмїатор шї зїгѣторїї де чїнстеа кзвенїтѣ маї марїлор се кондемпѣ пе маї шлзї аї ла шандѣ. Нѣ се одїхнеїде днсѣ сѣрпанл нїчї ачї. Агѣта дншї вате капл, пѣпѣ кїнд днпѣ о лѣпѣ остенеалт дншї кѣдїчї довелїне певїновѣдїеї сале. Пе тетеїсїл ачеста днчезе де поѣ прогресл, каре се сѣршїшеї къ прѣпѣдїреа графлїї генерал, каре се копнїце къ аѣ жѣрат фалс. Офїгерл асѣелїї лѣпѣрїт се реашлз дн раггїла де маї пале, дн време че графлї де *** се десвратъ де воїерїе, се скоате дн слѣжва

мїлітарѣ шї се кондемпѣ — дн кіи де граїе — пе дої аїл ла Комарот дн Бїгарїа.

Chronica.

Брітанїа маре. London, 7. Іануаріе. Дн зрїа зпор скрїсорї прївате зїче „Times" къ реїна Вікторїа днпрезл къ стрѣлѣчїтел сѣѣ вѣрват вор кѣлѣторї дн прїшвара шїтоаре ла Подчат дн Пресїа, шї къ шї алте кѣрїї черѣпане вор авеа оїоареа ачестеа.

Дн адншареа чеа маї днп зрїтѣ дела Девлїп дн каса репеллѣлї чїтї зї адвокат о скрїсоаре а лѣї О'Коннел ар каре ел зїче, къ адреса кѣтре попорл Ирландїе, каре лѣаф апромїсїо, о ва трїмїте песте кѣтѣва зїле, фїнд къ акѣм се аѣл кѣпрїсѣ къ ресѣрпїчереа лѣдїї пентрѣ фїнданїїле преоїлор шї къ деслѣшїреа релелор зрїтѣрї провенїтоаре де аколо. Ле сѣлѣзїеде тодеодатъ, ка нїчї зѣл днп шѣлзлрї репеллѣлї, аѣлѣндѣсе шї шѣлзлрїе де парламент, сѣ пѣ теаргѣ ла London ла сесїе, фїнд къ маї къ фолос вор птева лѣкра дн прїчїна ачестеа а касѣ дн Ирландїа.

Тавелеле венїтлї де Стат се аѣл пѣвлїкате; днп ачелеа ведем, къ венїтл Статлї вїрїк пе аїл трект аѣ фост 51,235,538 пѣагї стерл. (зї пѣат стерл. фаче маї віне де треїзечї стандї.) Адаосл къ каре аѣ крескѣт венїтл дн аїл трект аѣ фост 1,163,595 пѣагї шерл.

Франца. Парїс, 9. Іануаріе. Дн шедїнда де асѣлї се інтродѣсе дн камера дептадїлор зї проїект де лѣде прївїторїї ла днлѣдїїреа зїеї пенсїї де 15,000 фр. пентрѣ D. Vilemain къ тітл де о ремѣнераїе наїїонал. Ачестѣ пенсїе, днпшїлѣндѣсе сѣ шварѣ ел маї кѣрїнд, ар сѣ треакѣ ла вѣдѣва лѣї шї ла челе треї фете днпѣрїндѣсе асемenea.

Газета де Франца днпѣрѣтїшеїе къ зї сімїдѣ де компѣтїмере зрїтѣоареа дншїїндаре: „Де треї зїле с'аѣ лѣдїт фїаїма дн Парїс, къ гѣверлїл ар еї опрїт пе іесївїї днп тоате чїнчї колеїїле, ка сѣ пѣ маї прїїтеаскъ нїчї зї новїцїї (фрате) дн сіпзл лор. Ачестѣ пѣскѣрѣ — днпъ кшї се аѣде — аѣ зрїмат дн коплѣгѣсїре къ консілїа де Стат.

Кѣпетенїїле аравіче — де каре ам поменїт шї къ алте прїлѣжѣрї — с'аѣ пѣлѣдїтї поетїчїеде пентрѣ тоате компнїментеле че аѣ прїїмїт дн Франца, днтрѣн шадїгал аравік, пе каре л копнїсѣ зѣл днптре еї Moxamed Ben Hadїl, іар зї шѣлзлрїї аї інстїтѣлї дн традѣсе дн лїмба франгезл, шї кареа се аїдернѣ шї реїеллї. Ачеза шлзлѣтїре — пентрѣ наївїтатеа шї фраселе рѣсѣрїтене че кспрїанде — о конїем шї ної днпъ кшї зрїмеазл: „Асѣра Парїсїлї. Ла Ледовїк Фїлїп, сѣлтанл фрѣнчїлор. Парїсїл къ рѣлл каре дн таїе деалзлгїл, есте вреднїк де мїраре; днсѣ сѣлтанл лї къ ероїсѣмл шї дрепїтатеа са есте днлѣк шї маї вреднїк де мїраре. Локїїторїї лї стѣпѣсѣк о хѣрїчїе де мїнїне пентрѣ іївїнде; днсѣ талантл лор пентрѣ ресвоїї шї арте есте шї маї де мїнїне,

